

TÄHEKE

NR.5
ISSN 0134-2266
1987

Naeratus

ELJU MARDI

See avala naeratusega särasilmne tüdruk pildil on Katja Lõtšova. Naeratavana tuntakse teda meie maal, teatakse Ameerikas ja paljudes teistes riikides.

Möödunud aastal käis Moskva koolitüdruk Katja Ameerikas, et kohtuda sealsete lastega. Katja rääkis neile meie maast ja meie laste elust. Ka Ameerika Ühendriikide president Ronald Reagan võttis Katja vastu. Katja andis talle üle laste tehtud maakera. See polnud tavaline gloobus, vaid naeratava näoga maakera.

Niisuguse rahu sümboli ehk märgi mõtlesid välja ja tegid lapsed ise. Ja sellesse on pandud kõigi meie kodumaa laste soov — olgu alati ja kogu maailmas rahu.

Kohtusime Katjaga Tallinnas. Siin said kokku Moskva ja Tallinna Pioneeride Palee rahvaste sõpruse klubide lapsed. Selgi kohtumisel rääkis Katja rahust. Rääkis lihtsalt ja siiralt.

Teadsin, et Katja armastab ujuda ja mängib tennist. Ta käib näiteringis ja teeb kaasa filmis. Õpib võõrkeeli. Aga kuuenda klassi koolitöö? See võtab samuti hulk aega. Ja õpib Katja hästi. Kõige selle kõrval pole Katja unustanud oma nooremaid sõpru, oktoobrilapsi. Mind huvitas küsimus: kuidas ta kõike jõuab? Katja naeratas ja vastas: «Peab jõudma». Ja eks elus ongi nii — kes tahab midagi väga teha, see ka jõuab.

19. mail tähistavad pioneerid oma organisatsiooni 65. sünnipäeva. Oktoobrilapsed ütlevad sel päeval headele sõpradele pioneeridele: suur aitäh! Veel soovivad väiksemad: tulge ikka meie juurde, me ootame teid. Võtke kaasa toredad mängud, lõbusad laulud, huvitavad raamatud. Ja tulge kindlasti, naeratus näol.

Kõige toredam pilt

KAJA PRÜGI

Ühel pühapäeval läksime õde Mariga vanaemale ja vanaisale külla. Kui me olime juba küllalt möllanud, küsis vanaema, kas me ei võiks midagi rahulikumat ette võtta. Meie küsisime, et mis see võiks olla. Vanaema arvas, et võib-olla tahame joonistada.

Seda arvas ta õigesti. Me küsisime vanaisalt paberit ja hakkasime kolmekesi joonistama: mina, Mari ja vanaisa. Alguses leppisime kokku, mida me joonistame, ja hiljem võrdlesime pilte. Mitte et kes kõige paremini joonistab, sest me kõik joonistame väga hästi. Eriti vanaisa.

Kõigepealt ütles vanaisa, et joonistame midagi, mis oleks maailmas kõige soojem. Mina joonistasin päikese, Mari joonistas oma uue jänesekasuka. Vanaisa pildist ei saanud me kohe aru. Ta ütles, et see on vanaema küpsetatud porgandipirukas, mis on äsja ahjust võetud.

Siis tuli Maril pähe, et me võiksime joonistada midagi, mis on väga magus. Mina joonistasin tordi, Mari joonistas igat värvi komme. Aga vanaisa pildil oli voodi ja keegi teki all norskamas. Ta ütles, et tema meelest on kõige magusam hommikune uni.

Järgmisena joonistasime midagi, mis oleks kõige ilusam. Mina joonistasin roosi, Mari printsessi, vanaisa ka printsessi. Kuid tema ütles, et see pole printsess, vaid vanaema, kui ta veel noor ja sale oli.

Kohe me tahtsime joonistada midagi, mis oleks kõige hirksam. Mina joonistasin nõia, Mari lohe. Vanaisa ei joonistanud midagi. Ta ütles, et kõige hirksam on sõda. Ja et see on nii hirmus, et ta ei taha seda üles joonistada.

Lõpuks me joonistasime midagi, mis oleks kõige toredam. Mina joonistasin koolimaja. Sest ma tahan väga kooli minna. Mari joonistas kaks karu, kes mängivad palli. Sest talle meeldivad loomad.

Vanaisa joonistas väga kaua. Tema pildil olin mina, Mari, ema, isa, vanaema ja vanaisa. Vanaisa ütles, et kõige toredam on see, kui kogu meie suur pere pühapäeval koos on ja vanaema porgandipirukat küpsetab.

Illustreerinud EPP KOKAMÄGI

E. Kokamägi 87

Kui isa laulab

MAIMU LINNAMÄGI

KUI ISA LAULMA HAKKAB
VALJUSTI JA VALESTI,
SIIS TOHIN SILMAPILK
TA JUURDE TULLA,
SIIS TOHIN NAGU VÄLK
TA JUURES OLLA,
KUI LAULAB NÕNDA
VALJUSTI JA VALESTI.

LAS KÜSIDA NEED,
KES MEIST MUUD EI TEA,
KAS MINU ISA ÜLDSE VIISI PEAB,
KUI LAULAB NÕNDA
(VALJUSTI JA VALESTI).
KES ARVAKSKI,
ET SELLE KELMI MOEGA
MU ISA KUTSUB
OMA VÄIKEST POEGA.

SEST SEE SIGNAAL
ON SALADUS MEIL KAHEL,
MIS NÕNDA KOKKU TOOB
MEID OMAVAHEL.
KAKS SÕPRA, LÄBINISTI TUNTUD MEEST
ME OLEME,
JA HOIDKU TEISED EEST!

NII ASKELDAME ÜHES
VABAL AJAL,
SEST TAL ON MIND
JA MINUL TEDA VAJA.

Eriti heade kookide retsept

LEELO TUNGAL

ÄRA KRAAMIDA MÄNGUASJADE KAST JA
ÕUE MINNA NING OLLA SEAL PEENARDEKASTJA,
SIIS JALGRATAS VÕTTA JA JÄRVELE SÕITA,
VEES PÕHJAVAJUMISHIRM ENDAS VÕITA,
SIIS TAGASI TULLA NING VAADATA PATTA:
«OEH, TÜHI!», LAUD LAULUGA PERELE KATTA,
JA PANNILE PANNA RASV, MARGARIIN, VÕI —
KUI LAIALT ON KÄES SEDA — SIIS KOOREVÕI.
KÄHKU SEGADA PANNKOOGIJAHUGA VETT —
ON KOOKIDEL MINEKUT NÕNDA-ET-ET!

Maie maitse

LEELO TUNGAL

MAIELE EI MEELDI SOKUPRAAD.
MAIELE EI MAITSE ŠOKOLAAD.
MAIELE EI MAITSE MAKARON.
EMA TAL KÜLL AGAR PAGAR ON,
AGA KOOKIDEST EI HOOLI MAI.
OLEMATA OLLA VÕIKS KA SAI.
VAATAMIST EI VÄÄRI VORSTIJUPP,
SUU JÄÄB SULETUKS, KUI TULEB SUPP . . .
MIS SIIS MAIELE MAITSE JÄRGI ON!
PÖIDLAOTS JA OTSATU SUUR JONN!

Väike värsisepp

AIVAR POHLAK

TAMMEMETSA SERVVAL
SEISAB SEPAPADA,
PAJA JUURDE LOOKLEB
VAEVU NÄHTAV RADA.

RAJALT PATTU JUHIB
KITSUKENE TREPP,
PAJAS ELAB VÄIKE
LÖBUS VÄRSISEPP!

PÄEVAD LÄBI TEMA
AINA RIIME TAOB,
SIIS KUI ÖHTU SAABUB,
VÄRSSIDEKS KÕIK LAOB.

JA KUI TULEB HOMMIK,
ROHI TÖMBUB KASTELE,
KANNAB OMA VÄRSID
ETTE LASTELE.

Illustreerinud PRIIT PÄRN

Pildistanud TIIT KOHA

Oravapoja nimi oli Naktuk. Ta oli alles päris pisike, nii pisike, et ei teadnud veel, kes ta on, kui temaga õnnetus juhtus. Naktuk kukkus pesast välja. Parajasti logises puu alt läbi talumehe vanker. Oravapoeg kukkus vankripärasse ja sattus niimoodi taluõuele.

Taluloomad ei olnud oravat varem näinud. Nemad ka ei teadnud, kes Naktuk on. Part, kana, koer, kass — kõik püüdsid temast oma pere liiget teha. Paraku ei tulnud sellest midagi head.

Mis juft see on, küsid sa nüüd. Oleks nagu tuttav, aga ei ole ka. Oravapoeg Naktuk on ühe ammuse lasteraamatu peategelane. Seda raamatut lugesid lapsed siis, kui sinu vanaema ja vanaisa koolis käisid. Meie tuleme Naktukki meelde seetõttu, et «Külaline metsast» on kirjanik Aino Tigase esimene lasteraamat.

Kui «Täheke» enam kui kakskümmend viis aastat tagasi ilmuma hakkas, võis tema lehekülgedelt tihti Aino Tigase jutte lugeda. Hiljem seadis Aino Tigane need lood kokku raamatuteks. Niiviisi sündisid «Eeskuju ja tagakuju» ja «Siledad omad, karvane võoras». «Armas Aino Tigane,» tundsimme kirjaniku 75. sünnipäeva eel huvi tema tulevikuplaanide vastu. «Kas on Teil ka mõni uus teos mõttes või käsil!»

Näe, mis selgus. Valmiskirjutamist ootab raamat, mille kaanele tuleks «Väikese onu vintsutused». Lisaks sellele mõlgub mõttes mälestusteraamat oma koolipäevist Tartus.

Suurja väike Helen

AINO TIGANE

Illustreerinud KADI KUREMA

Hommikul kõik muudkui asutasid minekule: vennad kooli, ema tööle. Ei pidanud neid kuigi kaua kinni ka see, et poiste kingad olid põrandariide alla lükatud, ema kübar kitsikäisesse topitud. Kes rohkem, kes vähem peitmise üle nurisenud, kadus kähku ukse taha.

Kui viimaks isagi hämaravõitu eestois mantlit selga ajas, lipsas keegi talle hõlma alla.

«Sina, Helen,» teadis isa ära. «On sul muret!»

«Hmhmh.»

Isa koukis tütre lagedale. Too klammerdus, pea longus, kõvasti ta näpu külge.

«Ütle, isa...» Helen viivitles. «Kas see, mis inimene teeb, seisab teistel inimestel meeles!»

«Jaa.»

«Kas kohe kaua!»

«Sageli eluaeg.»

«Seisab meeles ka see, mis pisike inimene teeb!»

«Kindlasti.»

Helen ohkas:

«Mul tuleb mõni asi jälle ja jälle rumalasti välja ja teised mäletagu eluaeg! Olen üks igavene toru.»

«Niisugusel puhul muidugi süda valutab,» arvas isa. «Aga sina takista väikest Helenit, seda igavest toru, liialt öiendamast. Las talitab tema asemel suur Helen.»

«Kus see suur Helen on!»

«Sealsamas, kus väike. Sinu kleidi sees.»

«Ega ta ikka mahu,» naeris Helen, katsudes kleiti laiemaks sikutada. Koos isaga välisuksele astunud, usutas ta edasi: «Ütle veel ühte asja. Kui üksinda jääda on igav või kurb — mismoodi siis talitavad need, kes enam väikesed pole!»

«Nemad teevad siis ka seda, mida ise ei taha või mida koguni väga valus teha on. Aga peab.»

Alles nüüd vaatas Helen isale päriselt otsa, ühtlasi andis tema sõrme vabaks. Isa muheles:

«Noh, ongi suur Helen platsis! Jätkub ikka talle su kleidi sees ruumi!»

«Hmhmh.»

HANDO RUNNEL Järva Jaani jutt

SEE SAMUNE ... MIS'TAN'D OLIGI ... ILM PIDI KÜLMAKS MINEMA!
SEESAMUNE, MISTAN'D OLIGI ... KAKS'ND KRAADI PIDI TULEMA!
SEE, MISTAN'D OLIGI, RADJU RÄÄKIS!
SEE SAMUNE ... MIS TAN'D OLIGI ... SOOME RAADJU RÄÄKIND!

Pätu ja pääsukesed

EINO TALI

Pätu oli noor kass. Uudistades vahtis ta lahtisest kuuriksest sisse- ja väljalendavaid suitsupääsukesti. Kuuris laetala küljes oli savipesa, kus kasvasid pääsupaari pojad. Ütlesin Pätule: «Ole pääsude vastu viisakas. Kuuled, kuidas nad sibinal-sabinal saksa keelt räägivad: siinik viinik vitter mutter viglaki vaglaki virrdi!» Kuid Pätu ei olnud viisakas. Ta lõi saba püsti ja, tähtsust täis, jalutas kuuri. Seal ronis küttepuudevirnale, et käpaga pääsupesani ulatuda. Aga nüüd söötsid pääsukesed valjult tsi-tsi hүүdes kassi poole ja rapsasid teda noka- ja tiivalöögiga. Pätu ehmus, kaotas tasakaalu, kukkus puuvirnalt maha ning, kõrvad lidus, tormas õue. Pääsukesed järele. Pätu lippas aida alla. Pääsukesed istusid elektriraadile vaenlast valvama. Niipea kui kass aida alt välja tuli, tormasid linnud talle hoope jagama.

Kui ma viimaks Pätu päästsin ja süles tuppa viisin, kuulsin, kuidas pääsukesed elektriraadilt parastasid: «Liks liksu, laks laksu peale, vanakuri sai kuklasse kärts-kärr!»

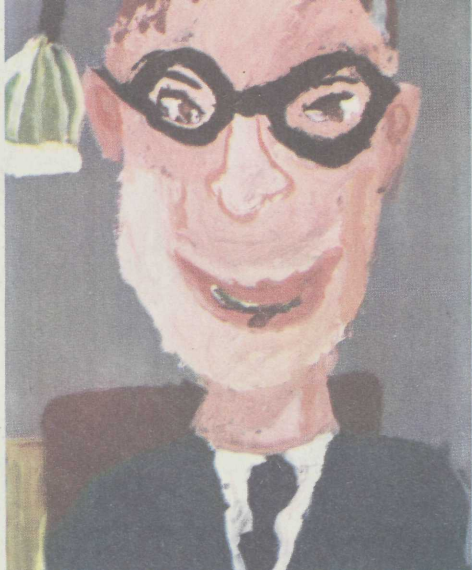
Kogu selle kevade ja suve ei pistnud Pätu enam ninaotsagi kuuri.

4 0
3 0
2 0
1 0
0 0
1 0
1 1
1 2
1 3
1 4
1 5
1 6
1 7
1 8
1 9
2 0

«Liuväljal» — joonistanud KIRSI PAVELTS Tall. 46. Kk. 6-aastaste I kl.

«Minu vanaisa» — joonistanud RENEE PUUSEPP Tall. 46. Kk. I kl.

«Autoportree» — joonistanud JAKOB KOSE Pärnu PM, I kl.

«Tuuline päev seenemetsas» — joonistanud TIINA BAKHOFF Orissaare SIK II kl.

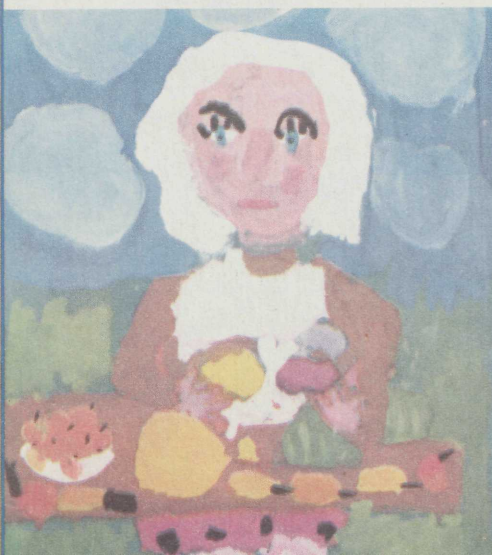

AITÄH KÕIGILE LASTELE, KES MEIE OMALOOMINGUVÕISTLUSELE TÕID SAATSID! AUHINNAD SAAVAD:

KÕIGE PISEMAD

JOONISTAJAD: 4-aastased IRJA TAMKIVI Tartust, TOOMAS LOOTUS Saaremaalt ja KRISTJAN LINNAS Tallinnast.

«Turutädi» — joonistanud 6-aastane ANU TEEÄÄR Pärnu PM

6-AASTASED

KIRJUTAJAD: ÜLLAR RAUD Võru rajoonist, EYE JUKS Tartust, KULDAR OLLE Võrust, ERKI RIMM Vastseliina Kk., KRISTA KUUSK Tall. 21. Kk., ERKKI KASENURM Tall. 46. Kk. ja ANNIKA KARPELIN Valga 1. Kk.

JOONISTAJAD: ANU TEEÄÄR Pärnu PM, VEIKO YESKI ja ANNELI KÕVAMEES Tall. 55. Kk., ERKO UMBSAAR Laupa 8-kl. K., INDREK OJAPÖLD, KIRSI PAVELTS ja LOREIDA HEIN Tall. 46. Kk. ja CHARLES LEMZJAKOV Mustvee 1. Kk.

«Rebane» — joonistanud BRITT LANKOTS Pärnu 9. 8-kl. K. I kl.

I KLASS

KIRJUTAJAD: AIRIN AUSMAA Paide 3. Kk., ANNEMARI MADDISON Kil.-Nõmme Kk., JANEK FEODOROV Pärnu 5. 8-kl. K., JANARI FUKS Paide 1. Kk., SANDRA ILVES Tall. 21. Kk., LAURA EHRlich Tsiguliina Kk., TRIINU RÜÜTEL Puiatu 8-kl. K., EVA TAMMELO Tartu 2. Kk., RIINA KARNAU ja TAAVI SILM Rapla Kk., ANNIKA UDUSALU Märjamaa Kk., LIIA NILP, HEIKKO ELLERMAA ja MARJU VANKER Rannu 8-kl. K., TANEL NIKLUS Puurmani Kk., RAHEL LEPP Põlva 8-kl. K., MONICA ROOSVEE Ülenurme Kk., ERIK MOORA Vilj. 1. Kk.

«Jänes» — joonistanud MIRJAM MUHK Tall. 7. Kk. I kl.

JOONISTAJAD: HENRIK RAJARI, KRISTEL AYER ja REE SUI Pärnu 9. 8-kl. K., JARMO LODDI Tall. 55. Kk., MIRJAM KIRSI, TAIMAR TRUIJA, KRISTO VAREND ja PRIIT PÜTT Röpina Kk., RENEE PUUSEPP ja MARIS REBANE Tall. 46. Kk., KAIMO EHANURM, AIN RAHU ja SILLE SINIAVSKI King. PM, TÖNU TRUU Lehtse 8-kl. K., JAKOB KOSE, KRISTIINA ALBERT ja MARKO KOMMER Pärnu PM, MIRIAM RANDMANN Haapsalu 8-kl. K., MARI RASU ja KAIRI SEPP Tornimäe 8-kl. K., MIRJAM MUHK Tall. 7. Kk., BRITT LANKOTS Pärnu 9. 8-kl. K.

«Unine pois» — joonistanud HELEN KALJU-LÄTE Tall. 7. Kk. II kl.
«Emal abiks» — joonistanud MARI ERM Pärnu 9. 8-kl. K. II kl.

«Minu tulevane elukutse» — joonistanud KARIN ANARI Taebla Kk. III kl.
«Minu klassiõde» — joonistanud DORIS LEBRECHT Tall. 46. Kk. III kl.
«Tähekesed» eriauhinna saab 3-aastane MADLI MOOS Saksa DV-st SCHWERINIST.

II KLASS

KIRJUTAJAD: MERLE LOBJAKAS Vafila 8-kl. K., JAANUS RAUD Ruusmäe 8-kl. K., PRIIT UUSTULND ja TAAVI SALUMÄGI Kingissepa 2. Kk., PIRET LAIGNA, LIIVI KALDA, KALLE TAMM ja PEEP KOLTŠIN Kil.-Nõmme Kk., KRISTY SALDU Rapla Kk., ANNI KALM Tall. 55. Kk., ELIKA SEPP Salme Algk. TIINA TÖNISSON ja AIN KIVISAAR Paide 3. Kk., KRISTIINE RAUD Ülenurme Kk., MARGUS SIMSON Türi Kk., SIRLI SÜTT ja TRIIN PANNEL Tartu 10. Kk., KÄTRIN MEELIMÄE Tall. 42. Kk., OLIVIA PEENEMA Tall. 44. Kk. ja PILLE VOKK Tall. 3. Kk.

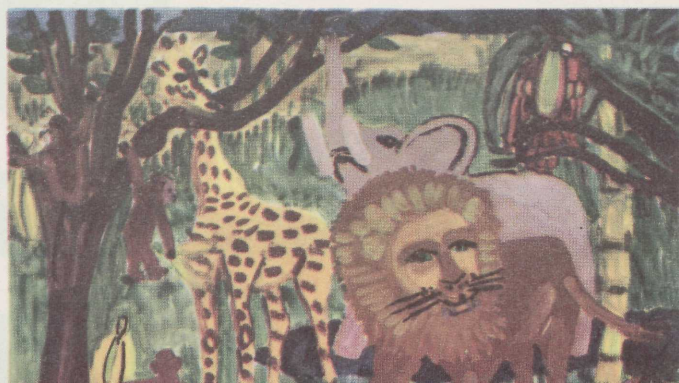
JOONISTAJAD: KATRE KANA Tornimäe 8-kl. K., TARMO ROOS Tall. Pion. Palee, LIINA LINK, JAANUS PÖDER, GEA MÄGI ja RALF LÖÖKE Tall. 7. Kk., MARTIN JAKOVLEV, MARI ERM, LIA KIIK ja TARMO VAINO Pärnu 9. 8-kl. K., BIRGIT VIILBAUM, CARMEN KRAAG, JOOSEP REMMELGAS, ALLAN MÄELT, KAIDI NIGULAS ja KATRIN VESO Tall. 46. Kk., HELEN KALJULÄTE Tall. 7. Kk., MAIKEN MALAHOV, ANDRES KIRSING ja MAIRE AINIK Värskas Kk., MARET SARAPU ja MONIKA VUGT Kil.-Nõmme Kk., TIINA BAKHOFF Orissaare SIK.

III KLASS

KIRJUTAJAD: MERLE VEESALU Valtu 8-kl. K., MARTIN VALLER Lelle 8-kl. K., LEA RAUDSEPP King. 2. Kk., SVEN VIIDAS Tabasalu Kk., KRISTIINA EHIN Rapla Kk., ROMEK OKSA Pärnu 2. Kk., KÜLLI TÄHT, ANTS TÖNISSON ja VERONIKA ROHELPUU Kil.-Nõmme Kk., ROGER ÖIGLAS ja ROLAND BAUMAN Haapsalu 8-kl. K., KRISTJAN LAURITS Tartu 12. Kk., RUTT VEIDE ja GAILI KALBERG Tartu 10. Kk., LIINA UNT Tall. 7. Kk., MALLE MALTIS Tall. 13. Kk., KRISTIINA LEPIK ja JORMA TRAŠANOY Valga 1. Kk., SIRET VALK ja AVE PIIK Paide 1. Kk., TERJE RAAGMETS ja SILJA LAI Ülenurme Kk., ANDREAS KALKUN Värskas Kk., RAINA RUUS Elva Kk., MAARJA KARUKS Tall. 46. Kk. ja SANDER TOMSON Rannu 8-kl. K.

JOONISTAJAD: SIGRID SOOSAAR, DORIS LEBRECHT, MARJA SOODE ja RAIDO LIIGMANN Tall. 46. Kk., EVA-MARIA KESKKÜLA Tall. 7. Kk., TEELE VIHMAN ja INGRID SOOVIK Pärnu PM, MARJU AAS ja JANAR PUURAM Pärnu 9. 8-kl. K., MARITA PRUUL ja DIANA MÄGI Tornimäe 8-kl. K., KATRIN ANARI ja JANNO VALDNA Taebla Kk. MIRJAM LEKK ja MARTIN JÄNES Tall. 55. Kk., HELEN VALLÉ Tall. 24. Kk., INGA PIIROJA Jõgeva 1. Kk., RAAKEL SILD Tall. MKK, ANDI PÜHHE- NEN, ANDRES ISAJEV ja KADRI ÜLEJÕE Saduküla 8-kl. K.

«Minu isa töö» — joonistanud KAIMO EHANURM Pärnu PM
«Aafrika» — joonistanud RAAKEL SILD Tall. Muusikakesk. III kl.
«Lambad» — joonistanud MARJU AAS Pärnu 9. 8-kl. K. III kl.

Kuidas edev haigur pea kaotas

Ameerika neegrimuinasjutu järgi
JÜRI RANT

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

Ükskord ammu-ammu sööstis üle maa hirmus keeristorm, mis tõi endaga kaasa helesinise haigru. Haigru sai jälle jalad maha suures soostikus. Siin ei olnud temafaolist lindu varem keegi näinud. Oli ju haigru kodu kaugel lõunas mere ääres, kus teda tunti kui suurt moenarri. Keeristorm oli võõra kaunist kuube tublisti katkunud ja sasinud, kuid kalakurg kogus end ruttu ja hakkas oma välimust korda seadma. Kõigepealt kohendas ta kuklatanu, siis silus nokaga suled üle. Tulemusega rahule jäänud, läks haigru ümbrusega tutvuma.

Raske oli soos käia. Kodukandis vees jalutades oli haigru harjunud jalgu kõrgele tõstma, siin ei saanud aga varbaid kuidagi sooporst kätte. Haigru oli vaid mõned sammud astunud, kui keegi hädaldama pistis:

«Vaadake ometi ette! Te panete oma jala mulle ju kaela peale!»

«Palun väga vabandust!» kahetses haigru. «Ma ei osanud teid selle pori sees tähele panna. Kes te õieti olete? Mina olen miss Haigru.»

«Mina olen Vanavaar Kilpkonn,» kostus soomudast, ja haigru sai noomida, et ta nii hilja ümber hulgub. Kohalikud linnud pidavat juba ammu magama.

Haigru vaatas ringi. Tõsi mis tõsi. Magasid. Ja väga iseäralikult. Haigru peatas Vembumees Küüliku, kes mättalt mättale hüppas. «Miks kõik siinsed linnud ilma peata magavad?» päris ta. «Kas teil on kombeks, et pea võetakse enne uinumist ära? Huvitav, meie rannikule ei ole see mood veel jõudnud.»

Vembumees Küülikul läksid säärast juttu kuuldes silmad rõngasse. Soolinnud panid magama minnes pea tiiva alla sooja, aga pidi ta seda siis rumalale haigrule seletama.

Juba päris haigru edasi:

«Huvitav, kes neil seda pea-asja korraldab? Kas selleks läheb juuksurit vaja!»

«Pigem ikka arsti,» turtsatas küülik ja andis jalgadele valu. Nüüd haigru teadis, keda otsida.

«Vanavaar Kilpkonn!» koputas ta kilpkonna turjale. Te soovitasite mul magada, aga kuidas

ma saan seda teha, kui pea on maha võtmata. Ma olen harjunud moest kinni pidama. Mul ei kõlba magada peaga, kui teised magavad ilma peata. Kas te ei soovitaks mulle arsti, kes ööseks mu pea viimase moe järgi maha võtaks!»

Vanavaar Kilpkonnale oli just tukk peale tulnud. Ta porises pahaselt: «Eks siis tuleb mister Hunt üles otsida. Tema meil on seokese töö peale mihkel.»

«Mister Hunt!» astus haigru mööda sood. «Kus te olete!»

Hunt oli üsna lähedal. Kutset kuuldes tuli ta veel lähemale.

«Mul tuleks ööseks pea maha võtta,» soovis haigru. «Viimase moe järgi, kas mõistate? Ma ei saa muidu magama jääda. Kohalikud elanikud soovitasid teid. Kas tulete toime!»

«Ma arvan küll,» limpsas hunt keelt. «Harjunud asi. Painutage ainult pea pisut madalamale. Ah et viimase moe järgi!» Ja mister Hunt laksas lõuad kokku.

Härjasilm. Pildistanud MAI ZERNASK

Valge karikakar.

Kesalill. Pildistanud HENDRIK RËLV

KARIKAKAR, HÄRJASILM või hoopis KESALILL

MAI ZERNASK

Suviti meeldib sulle kindlasti pärga punuda. Kui võililled on närtsinud, jõuab kord karikakrapärja kätte. Karikakardeks kutsume enamasti kõiki valgete õite ja kollase südami-kuga taimi. Tõesti, pealiskaudsel vaatlemisel on nii härjasilm, kesalill kui ka valge karikakar omavahel väga sarnased.

Kõik need kolm taimet on omavahel sugulased, sest nad kuuluvad suure korvõieliste sugukonda. Kui sa nüüd õie pihku võtad, siis tea, et see, mis sulle näib suure õiena, on tegelikult paljudest väikestest õitest koosnev õisik. Sarnasusest õiterikka korviga on nimigi tulnud. Korvi äärel asetsevad kroonlehti meenutavad valged, sinised, kollased või punased keelõied. Nende ülendamaks on oma ereda värvusega putukaid ligi meelitada. Korvi keskel paiknevad

kollased putkõied, mis annavad seemneid. Õite avanemine õisikus algab servast ja jätkub kollase südami suunas. Valgeid keelõisi võib olla paaris või paaritu arv. Siit vist ongi saanud alguse põlvkondi vana kaunis tava küsida just karikakralt: armastab? ei armasta?

Nii nagu rukkilill rukkis, on ka härjasilm ja kesalill meie põldude umbrorohud. Neid kahte lille kohtame veel teeservadel, raudteede ääres, kodaedades ja isegi prügimägedel. Valge karikakar kasvab kuivemal lubjarikkal mullal ja sellepärast esineb seda lille hoopis harvemini. Kuidas neid kolme taimet üksteisest eristada? See pole sugugi kerge. Kõik nad alustavad õitsemist juunikuus. Valge karikakar lõpetab õitsemise ja viljumise augustis, härjasilm septembris. Kesalill õitseb veel oktoobriski. Kõige kõrgemaks kasvab

kesalill, kõige madalamaks jääb valge karikakar.

Kesalille vars hargneb ülemises osas nagu puu. Härjasilma vars on kandiline, ülaosas lehtedeta, ilma karvkesteta. Valge karikakra vars on harunenud ja hõredate karvkestega. Õisik on kõige suurem härjasilmal, veidi väiksem kesalillel ja kõige pisem karikakral. Pea meeles: kõige kergem on neid taimi eristada lehtede järgi. Härjasilma lehed on teravad, saagja servaga ja ilma karvkesteta. Kesalille lehed on hästi õrnad ja peened, peaaegu nagu niidid. Valge karikakra lehed on kaetud pehmete valkjate karvkestega, mis annavad talle tuhmjashalli värvuse.

Kui sa taimede vastu rohkem huvi tunned, siis heaks abiliseks nende tundmaõppimisel on sulle raamat pealkirjaga «Taimemääraja».

Toomas ja Kai Saarega ajas juttu VIIVI VARIKSAAR

Minu ema on moekunstnik

Iga väike tüdruk teab, milline on ilus kleit. See peab keerutades hästi laiaks minema. Küll on hea, et nii oli lugu kleitidega ka siis, kui moekunstnik Kai Saar väike tüdruk oli. Peale

keerutamise armastas Kai Saar veel joonistada. Aga kõige rohkem on tal meeles pühapäevad, mil nad koos naabritüdrukuga riidekapi kallal käisid ning suurte inimeste riideid selga ja

Pildistanud TIIT KOHA

kübaraid pähe sättisid. Seda on kindlasti teinud kõik väikesed tüdrukud. Ometigi on vähe neid õnnelikke suuri inimesi, kellele lapsepõlve lemmikmängust on saanud elukutse. Kai Saar on üks neist.

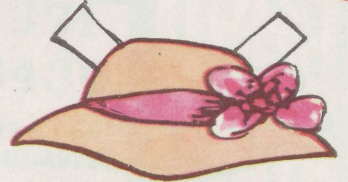
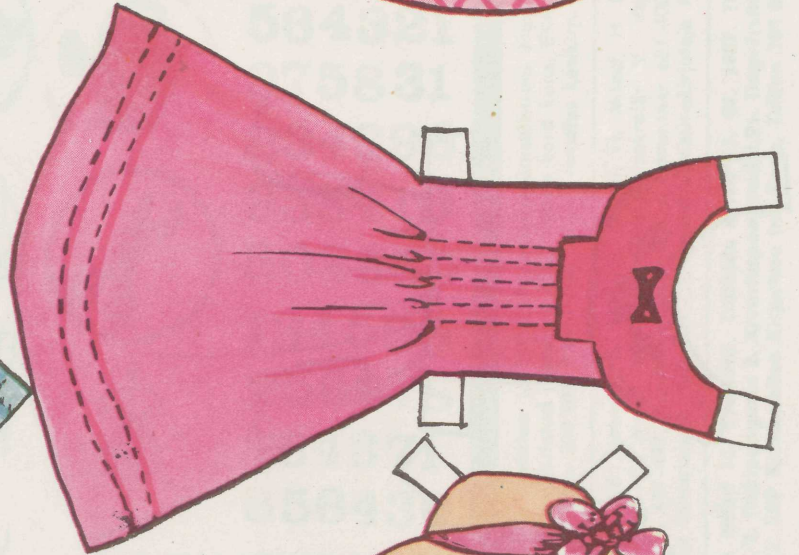
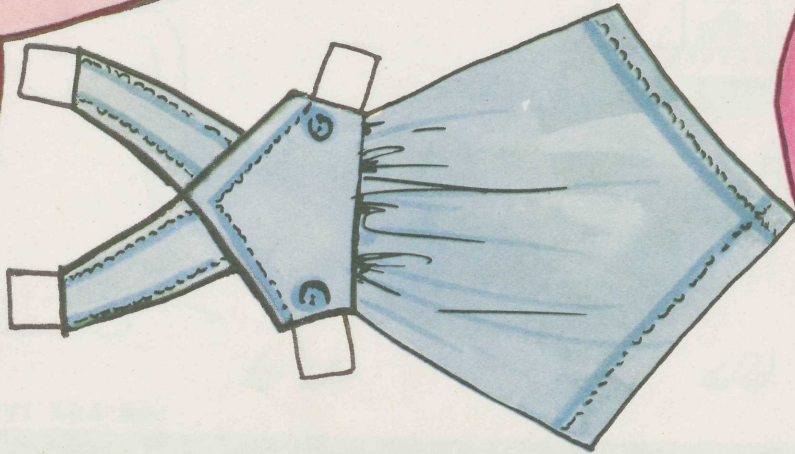
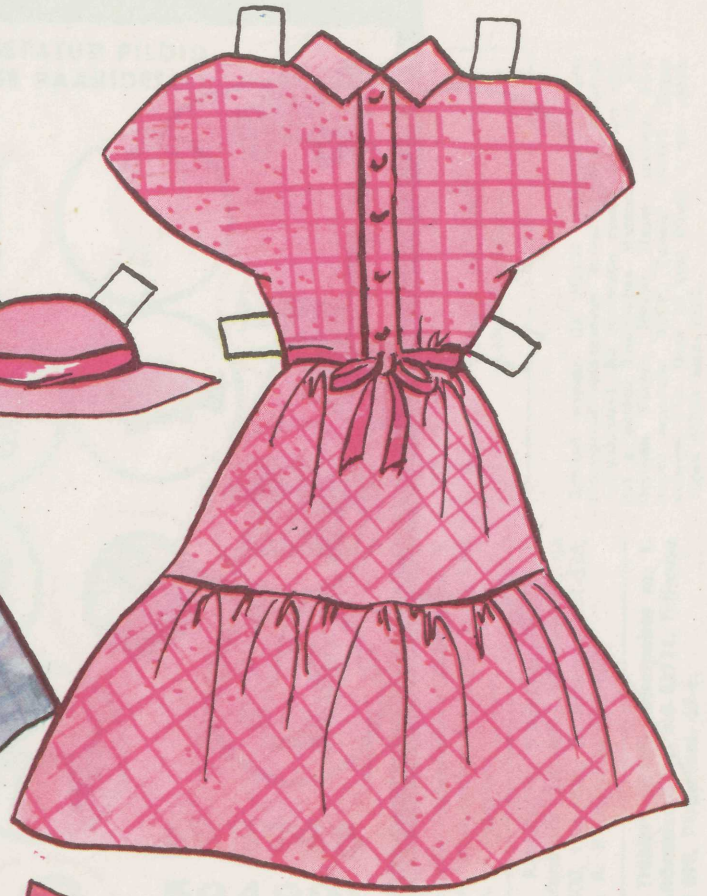
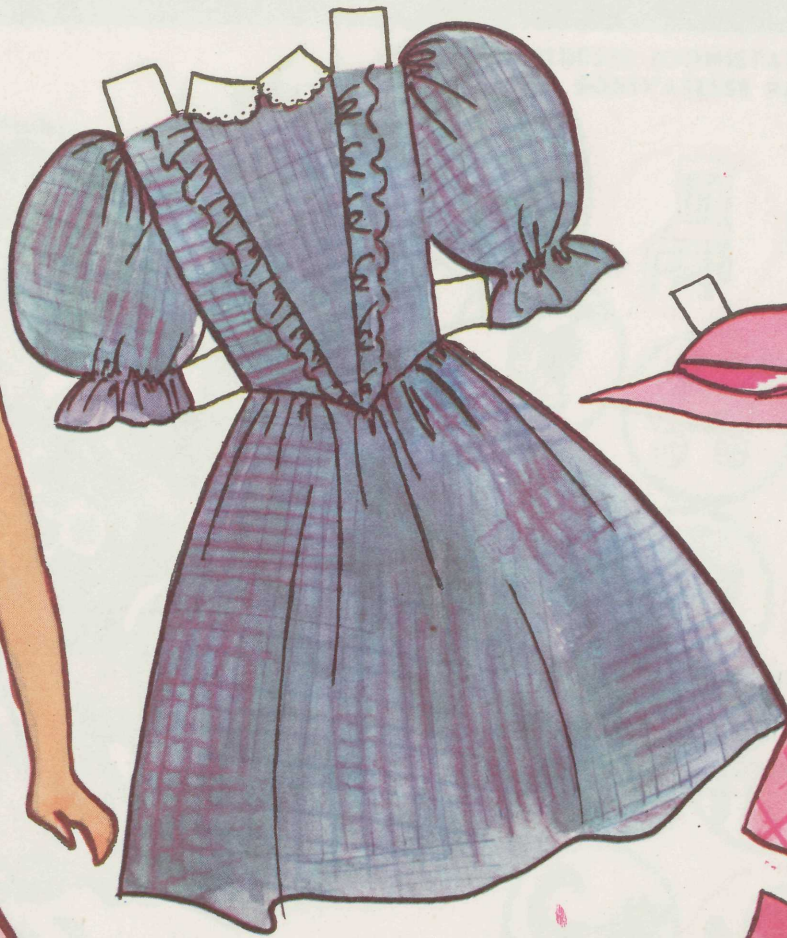
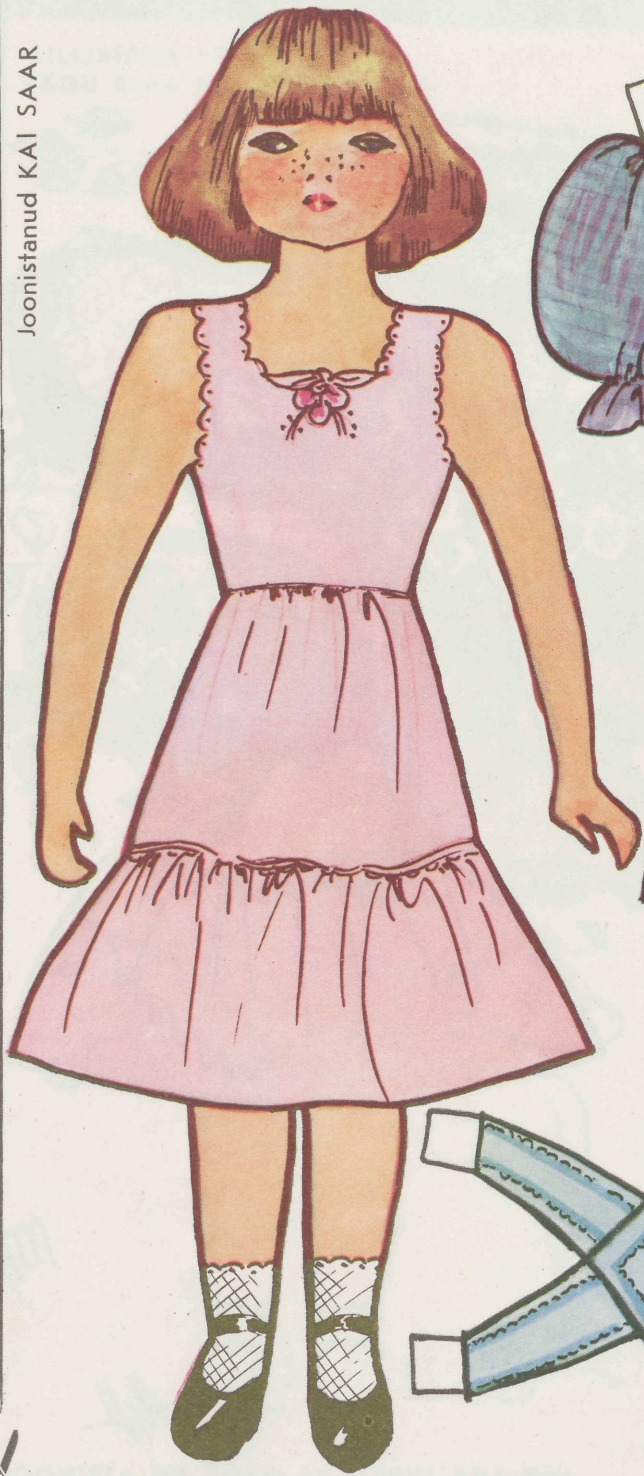
Uue kleidi-, pluusi- või püksimoe väljamõtlemine pole sugugi lihtne. Inimesed kannavad rõivaid juba aastatuhandeid ja kandjad on enam-vähem endiseks jäänud. Mood muutub just sellepärast, et inimesed tüdinevad nii- või naasugustest rõivastest. Poistele mõnd uut rõivast plaanides läheb Kai Saarel vaja oma poja Tooma abi. Kui ema püksid valmis on õmmelnud ja Toomas heaks kiitnud, võib loota, et teisedki poisid nendega rahule jäävad. Nii oli lugu nende pükstega, mida pildilgi näete ja mille löiked emad võivad «Lastesiluetist» leida. Poistele meeldivad riided, millega saab hästi liikuda ja mida võib mustaks teha. Emad peavad lugu ilusatest ja odavatest rõivastest, mis pesus hästi puhtaks lähevad. Kõiki neid omadusi püüavad moekunstnikud arvestada. Teinekord, kui ema kodus tööasjadele mõtleb, istub Toomas oma laua taga. Tooma lemmiktund koolis on tööõpetus. Talle meeldib kangesti igasugu asju välja mõelda ja siis need valmis teha. Kolmest piimapakist sai uhke maja koos garaažiga ja auto sinna sisse tegi ta ka ise.

Moekunstniku töö pole ainult laua taga istumine ja joonistamine. Kui uus rõivas on välja mõeldud, läheb kunstnik konstruktori juurde, kes teeb valmis löiked. Ka sobiva riide valib kunstnik ise. Kui Eestimaa vabrikutest sobivat ei leia, tuleb sõita mõnda vennasvabariiki. Kui riie otsitud ja löiked valmis, asuvad ametisse õmblejad. Proovides käib kunstnik vaatamas, kas kõik tuleb välja nii, nagu mõeldud. Kai Saar on ise osav õmbleja, sellepärast teab ta hästi, mida ja kuidas teha saab.

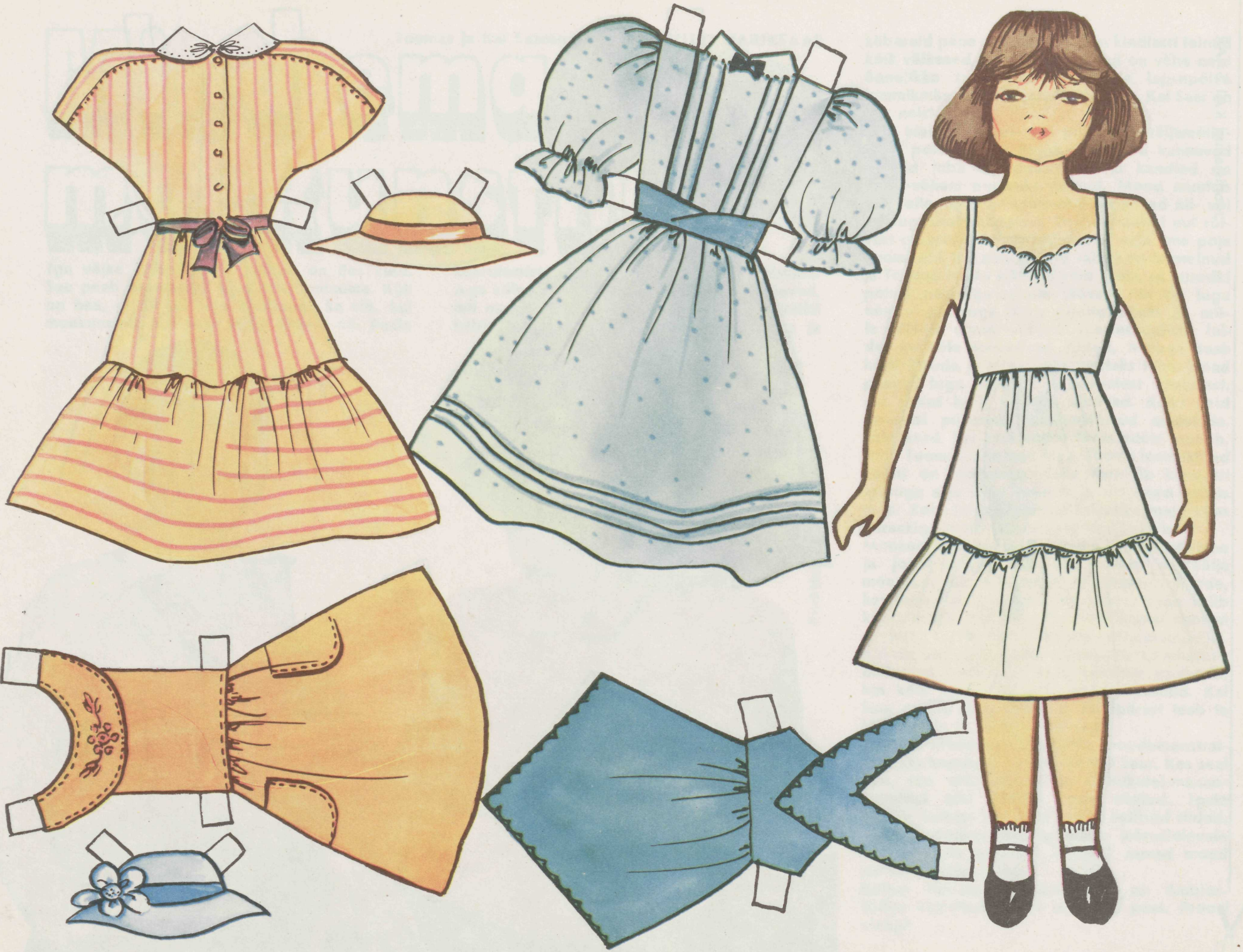
Tallinna Moemaja kevadiseks moedemonstratsiooniks kavandas lastemoed Kai Saar. Kes seal käis, see ehk märkas, et tüdrukutel-mannekeenidel olid nukud kaasa võetud. Igale nukule õmbles Kai Saar täpselt sellised riided, nagu mannekeeni seljas olid. Kõrvalolevale käsitöölehele joonistas kunstnik samad moed pabernukkude jaoks.

Küllap suurem osa õmblejaid on õmblustööga katsetanud oma nukkude peal. Proovi sinagi!

HIND 20 KOP.

Targa tarkus saab rumala käes alati otsa

Moldaavia rahvanaljand

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud moldaavia kunstnik ION SEVERIN

Ühel mehel oli suur, rumal ja laisk poeg, kes ei osanud muud kui nina nakkida. Kord ütles mees pojale:

«Meie sahver on toidust tühjaks saanud. Ei ole seal enam leivaraasu ega soolakübetki. Sa mine õige turule, too ühe rubla eest

leiba, teise eest soola.»

Poiss võttis rahad ja läks. Leidis üles leivaleti ning soolakauplemiskoha. Aga ostust ei tulnud tal ometi midagi välja. Ta nimelt ei teadnud, missuguse rubla eest leiba muretseda, missuguse eest soola soetada. Seda ei olnud isa talle näidanud.

Nõnda pistis poiss rublasid ühest pihust teise niikaua, kuni laadalisel lõpuks laiali läksid ja tuli siis tühjade kätega tõrnal koju tagasi.

ИНДЕКС 78231

